

BISKUP WILEŃSKI WACŁAW ŻYLIŃSKI

O JEDNOŚCI KATOLICKIEGO KOŚCIOŁA CHRYSZTUSOWEGO

KRAKÓW 2023

www.ultramontes.pl

O jedności katolickiego Kościoła Chrystusowego ⁽¹⁾

BISKUP WILEŃSKI WACŁAW ŻYLIŃSKI

Kościół Chrystusowy katolicki ta duchowo-ziemską społeczność nie niepraktyczny to ideał, nie obraz to żaden, nie migotne to zabyśnienie pięknego życia pierwszych chrześcijan, ale to ciągła, żywa, do życia powołana i usposobiona społeczność. Wszystko w niej żyje: On, który powiedział: "Ja jestem z wami po wszystkie dni do skończenia świata" (Mt. XXVIII, 20), który na innym miejscu rzekł: "Wy mnie widzicie: bo ja żyję i wy żyć będziecie. W on dzień poznacie że ja jestem w Ojcu moim, a wy we mnie, a ja w was. Jeśli kto mnie miłuje, będzie chował mowę moją, a Ojciec mój umiłuje go i do niego przyjdziemy, a mieszkanie u niego uczynimy" (Jan XIV, 19. 20. 23). Żyje tam i wciąż jest czynną łaska poświęcająca; żyją i sprawiedliwi wpływem łaski zasileni i poświęceni. Wszystko co niewidome, duchowne i cudowne złożył w nią Chrystus, żyje tam, świeci jako pochodnia, grzeje jako słońce, pleni, wzrost daje, rozmnaża wszystko co dobre w ciele Kościoła. Żyje tam i to co ciałem Kościoła: żyje wciąż Ojciec święty, żyją pasterze, biskupi, żyje kapłaństwo, żyje lud wierny. Bóg żywy leje na nią zdroje nieprzeliczonych łask przyrodzonych i nadprzyrodzonych. Sakramenty święte jako kanały przeprowadzają je od dziecka do umarłego, do ostatniego z wiernych, do nawracającego się ku Chrystusowi. Słowo Boże idzie do wszystkich, przykład Chrystusa podnosi wszystkich, Ewangelia działa na wszystkich. Dla wszystkich tam stoi krzyż Chrystusa, godło swobody od winy pierworodnej; dla wszystkich gotowe Ciało i Krew Zbawiciela na pokarm nieśmiertelnych; i dla wszystkich prawo Chrystusa do spełnienia, łaska Jego na poparcie i niebo otwarte. I żyją tam miliony wiernych biorąc z łask Bożych i oddając w cnotach i chwale Bożej owoce wielolicznych darów, którymi ich Bóg opatrzył...

Charakterem a i warunkiem tej żywej społeczności Chrystusowej katolickiego Kościoła jest jedność. Gdy Chrystus Pan Kościół zowie królestwem, owczarnią, domem, a św. Paweł nazywa go często Ciałem Chrystusa, wszystkie te nazwy objaśniają tylko pojęcie jego jedności. Zależy ona na jedności obietnic, jedności ostatniego celu, jedności całej wiary, wszelkiej nadziei, miłości, na wspólnym obcowaniu w łaskach Bożych. Idzie więc za tym, że należący do tej świętej społeczności jednąż wiarę wyznawać: "Jeden bowiem Pan, jedna wiara, jeden chrzest" (Efez. IV, 5), w jednejże społeczności żyć: "Jedno ciało i jeden duch, jako jesteście wezwani w jednej nadziei wezwania waszego" (Efez. IV, 4), w jednolitym stosunku zostawać z sobą powinni: po to bowiem umarł Zbawiciel (mówi św. Jan XI, 52), "żeby syny Boże, którzy byli rozproszeni zgromadził w jedno", o to się modlił do Ojca: "Ojcze Święty, zachowaj ich w imię Twoje, których mi dałeś, aby byli jedno jako i my" (Jan XVII, 11) i w innym miejscu: "A nie tylko za nimi proszę, ale i za tymi, którzy przez słowo ich uwierzą w mię; aby wszyscy byli jedno, jako Ty Ojcze we mnie, a ja w Tobie: aby i oni w nas jedno byli" (Jan XVII, 20. 21). Jedność tę wraza i do niej powołuje Paweł św.: "Starajcie się, abyście zachowali jedność ducha w związku pokoju... jedno ciało, jeden duch... ażebyśmy się wszyscy zesłali w jedności wiary... czyniąc prawdę w miłości, żebyśmy rośli w Nim we wszystkim, który jest głowa Chrystus" (Efez. IV, 3-15).

Złączymyż się więc, bracia i współczłonkowie świętej społeczności, tej przynajmniej jej części, która składa ukochaną diecezję naszą: zespólmy się węzłem braterstwa i miłości, ażebyśmy i pasterze i kapłani i lud wierny zbiegli w jedno grono synów Bożych, dobrych dzieci świętej Matki naszej katolickiego Kościoła. Tegom od ośmiu lat pasterstwa mojego najmocniej pożądał, potem szukał poznawać was wszystkich ukochane dusze diecezji mojej, potem odwiedzał domostwa wasze, abym się z wami i abym was z sobą w imię Chrystusa Pana naszego ku większej chwale Jego, a zbawieniu naszemu wspólnemu zespolił. Nie przeczę, iż wiele mi duchownych uciech przez was dał zaznać Pan Bóg i niech Mu będzie chwała i dzięki za wszystko dobre w domu Jego. Ale pozwólcie, że już wypowiem dlaczego pozywam was dzisiaj przed tę częstkę nauki o świętym Kościele. Pomiędzy nami w rodzinie tej świętej Matki, są waśnie, nieporozumienia, niezgody. Wiem o nich, słyszę o nich, od skutków ich tylko niech nas ustrzeże Pan Bóg.

W Kościele tym naszym toż jest konieczne pasterstwo; widzieliście owczarnię bez pasterza? pojmujecie bezpieczeństwo owczarni niestrzeżonej, nie bronionej, nierządzonej? Pasterstwa i władzy przy nim w Kościele naszym nikt samowolnie nie zdobywa, nie porywa; najświętsze na ziemi sankcje obierają i utwierdzają pasterzy; na kogo się więc porywa niezgoda, co świętokradzko rzuca ku ogniom dusz przez najwyższe powagi zespolonych w Bogu? W Kościele też naszym konieczne jest kapłaństwo. Zwołana do zbawienia owczarnia może być bez kapłaństwa? jakżeby jej było bez tego posługiwania, co ją od kolebki do grobu a i za grobem piastuje jeszcze z tą miłością, którą je natchnął Chrystus? Pojmujecie społeczność kościelną bez rozdawstwa nauki, przykładu, bez stosowania do niej łask nadprzyrodzonych, bez tego pośrednictwa pomiędzy Bogiem, Jego łaskami, a nią, które odbywa kapłaństwo? a następnie pojmujecie pozycje w Kościele świętym bez jakichś obowiązków ku kapłaństwu? Kto przeto nieci niezgody w stosunkach ludu z kapłaństwem przeciwko komu idzie, gdy sam Odkupiciel syny swoje na kapłanów i wiernych rozdzielił, aby przez wzajemny ich z sobą stosunek w sobie połączył! Albo zawołani na to obszerne pole pracy do Chrystusowej winnicy kapłani, możecie ją uprawić dwojgiem rąk pojedynczego człowieka? nie potrzebaż tam wam spółników na różnorodność, na podział pracy; nie potrzebaż więc wam aż choćby całego pokolenia Lewi? A z drugiej strony pojmujecie urząd i służbę kapłańską bez celów swej służby, bez ludu i obowiązków dla niego? Pojmujecie Kościół Chrystusa bez wiernych? Stan poświęcenia takiego, na jakie wywołuje kapłaństwo, komu, dla kogo jest poświęceniem takim? Kto więc i tutaj niecąc niezgody targa stosunek w kapłaństwie, mrozi i zraża kapłaństwo w poświęceniu dla ludu, które złe słowo określi taką złościwością?

W sprawiedliwości, miłości i prawdzie jest zgoda: nic z tego nie ma niezgoda, targa sprawiedliwość, nawraca i zasłania prawdę, a na jaw wychodzi przez rozerwane ogniwa świętej miłości. Zbróćcie się w sprawiedliwość i

prawdę Bożą: "Trzeźwymi bądźcie, a czuwajcie, boć przeciwnik wasz diabeł jako lew ryczący krąży, szukając, kogo by pożarł. Któremu się sprzeciwiajcie mocni w wierze: wiedząc, iż to utrapienie spotyka braterstwo wasze, które jest na świecie" (I Piotr V, 8. 9); a nade wszystko osłońcie się puklerzem, napełnijcie się duchem wzajemnej miłości, skupcie się w szereg miłującej się braci, ażeby do serc waszych nie doszła psująca, czerniąca dusze niezgoda albo i pokusa niezgody. Zostawcie synom ciemności doświadczać jak złego wszystkiego, zarzewiem, podmuchem, rozniecieniem, pożarem, bywa niezgoda; wy wiedźcie i doświadczać jak początkiem wszystkiego dobra, wzrostem i pomnożeniem jest miłość, cnota nad cnoty...

Których Chrystus Pan w jedność wiary, wyznania, społeczeństwa wprowadził, złączeni już w Jego Imieniu, Krwi Jego, złączmy się przez wolę własną. Miłujmy siebie nawzajem, a wtenczas i przestrzegajmy się i poprawiajmy i pobudzajmy do coraz wyższej doskonałości: bo przestroga i poprawa i pobudka przy miłości, miłością jest a bez miłości udaniem jest cnoty i przykrytą tylko złością jest. Wodzemy naszym Zbawiciel; chorągwią służby naszej Krzyż. Bójmy się rozdzielać z sobą w imię innych jakich wodzów i stawać pod inne chorągwie...

Biskup Wileński Wacław Żyliński (2)

"Przegląd Poznański". Pismo sześciotygodniowe. Tom XX. 1855. Poznań. NAKŁADEM REDAKCJI, ss. 602-604. (3)

(Pisownię i słownictwo nieznacznie uwspółcześiono; ilustracje od red. *Ultra montes*)

Przypisy:

(1) Fragmenty listu pasterskiego Biskupa Wileńskiego Wacława Żylińskiego ogłoszonego z powodu Adwentu. Tytuł od red. *Ultra montes*.

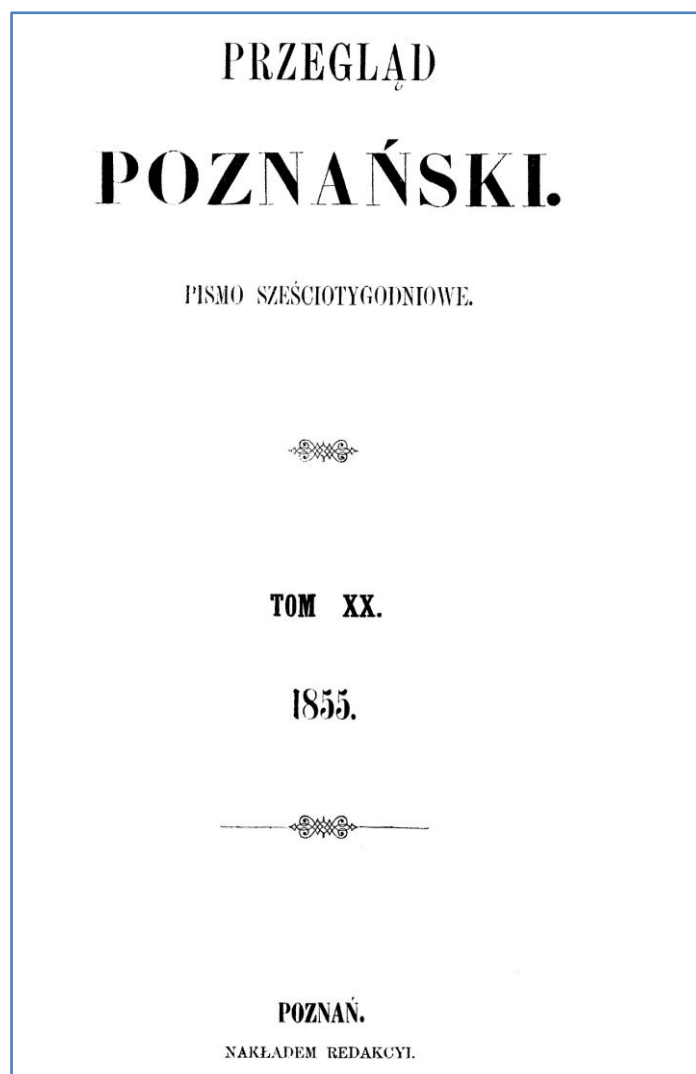

(2) "Arcybiskupi Mohylewscy: (...) 6. Wacław Żyliński, ur. 1 marca 1803 r. w Trockiem, gub. Wileńskiej, wychowaniec Akademii Duchownej Wileńskiej, na kapłana wyświęcony 1826 r., był kanonikiem mińskim, prałatem wileńskim, asesorem w Kolegium Rzymskokatolickim w Petersburgu, na Biskupa Wileńskiego nominowany 3 lipca 1848, wyświęcony 17 grudnia t. r. w kościele św. Katarzyny w Petersburgu, Arcybiskupem mianowany bullą z 18 września 1856, paliusz przyjął 9 (21) grudnia t. r.; um. 23 kwietnia (5 maja) 1863 w Petersburgu, gdzie rezydował. Obok arcybiskupstwa sprawował jeszcze rządy diecezji wileńskiej od 1859 r." – *Encyklopedia Kościelna* podług Teologicznej Encyklopedii Wetzera i Weltego z licznymi jej dopełnieniami przy współpracownictwie kilkunastu duchownych i świeckich osób wydana przez X. Michała Nowodworskiego. Tom XIV. *Matagne. – Monety*. Warszawa 1881, ss. 557-558 (hasło: **Mohilewska prowincja**).

- (3) Por. 1) Ks. Maciej Józef Scheeben, a) *Tajemnica Kościoła i jego Sakramentów*. b) *Uwielbienia łaski Bożej*.
- 2) Ks. Jan Rosiak SI, a) *Chrystus mistyczny*. b) *Idąc nauczajcie*. c) *Tu es Petrus*. d) *Wiara i "doświadczenie religijne"*. e) *Suarez. 1548 – 1617*.
- 3) Akta i dekrety świętego powszechnego Soboru Watykańskiego (1870), *Pierwszy projekt Konstytucji dogmatycznej o Kościele Chrystusowym przedłożony Ojcom do rozpatrzenia (Primum Schema Constitutionis dogmaticae de Ecclesia Christi Patrum examini propositum)*.
- 4) Ks. Jacek Tylka SI, *Dogmatyka katolicka*. a) *Traktat o Kościele Chrystusowym*. b) *O obojętności, czyli indyferentyzmie w rzeczach religii*. c) *O własnościach religii*.
- 5) Papież Pius XII, a) *Encyklika "Mystici Corporis Christi". O Mistycznym Ciele Chrystusa (Litterae encyclicae "Mystici Corporis Christi")*. b) *Encyklika "Sacra Virginitas" o Świętym Dziewictwie (Litterae encyclicae "Sacra virginitas" de sacra virginitate)*.
- 6) Ks. Włodzimierz Piątkiewicz SI, *Mistyczne Ciało Chrystusa a charaktery sakramentalne. Studium dogmatyczne*.
- 7) a) *Mały katechizm o Nieomyślności Najwyższego Pasterza*. b) *Mały katechizm o Syllabusie*.
- 8) Ks. Michał Ignacy Wichert, *Nauki katechizmowe o Składzie Apostolskim, Przykazaniach Boskich i Kościelnych, o Modlitwie Pańskiej i Sakramentach*.
- 9) Ks. J. B. Delert, *Teologia dla użytku wiernych pragnących gruntowniejszej nauki w rzeczach zbawienia. Tom I. Teologia dogmatyczna. Tom II. Teologia moralna i liturgika*.
- 10) O. Jan Jakub Scheffmacher SI, *Katechizm polemiczny czyli Wykład nauk wiary chrześcijańskiej przez zwolenników Lutra, Kalwina i innych z nimi spokrewnionych, zaprzeczanych lub przekształcanych*.
- 11) Ks. Ludwik Kösters SI, *Kościół wiary naszej*.
- 12) Ks. Jan Domaszewicz, *O Kościele. Nieomyślność. Papież. Poza Kościołem nie ma zbawienia. Nieprzyjaciele Kościoła. (De Ecclesia Christi)*.
- 13) Ks. Franciszek Perriot, *Poza Kościołem nie ma zbawienia*.
- 14) Ks. Piotr Skarga SI, a) *O świętej monarchii Kościoła Bożego i o pasterzach i owcach. Kazanie na wtórą Niedzielę po Wielkiejnocy. (De Sancta Ecclesiae Dei Monarchia et de Pastoribus et Ovibus. Concio pro Dominica secunda post Pascha)*. b) *O kłakolu heretyckim i diabelskiej wolności religijnej (De haeretica zizania et diabolica libertate religiosa)*. c) *O jedności Kościoła Bożego pod jednym pasterzem i o greckim i ruskim od tej jedności odstąpieniu, oraz Synod Brzeski i Obrona Synodu Brzeskiego*.
- 15) Sac. Albertus Nègre, Sacrae Theologiae Doctor, *Cursus Theologiae Dogmaticae. De Romani Pontificis infallibili magisterio*.
- 16) Ks. Walenty Gadowski, *Nauka Kościoła. Wybór orzeczeń dogmatycznych Kościoła katolickiego i jego praw kanonicznych*.
- 17) Bp Kacper Borowski, Doktor św. Teologii, *O Kościele, Tradycji i Piśmie świętym w świetle nauczania Ojców Apostolskich*.
- 18) Ks. dr Maciej Sieniatycki, a) *Apologetyka czyli dogmatyka fundamentalna*. b) *Zarys dogmatyki katolickiej*. c) *System modernistów*. d) *Modernistyczny Neokościół*. e) *Problem istnienia Boga*. f) *Dogmatyka katolicka. Podręcznik szkolny*. g) *Główne zasady etyki Kanta a etyka chrześcijańska*. h) *Modernizm w książce polskiej*.
- 19) Alfred Władysław Garapich, *Kościół święty to dzieło Boże i czemu świat go prześladowuje?*

- 20) Abp Romuald Jałbrzykowski, [U źródeł sakramentalnych łaski i miłości Bożej.](#)
- 21) Ks. Jan Rostworowski SI, a) [Dwie filozofie.](#) b) [Świętego Roberta Bellarmina historyczne znaczenie i naukowe dzieło.](#) c) [Tajemnica jedności katolickiej.](#) d) [Objawienie i dogmat w teologii katolickiej a w teologii modernizmu.](#) e) [Ewolucja dogmatu w modernizmie.](#)
- 22) Ks. Antoni Langer SI, a) [Rozwój wiary.](#) b) [Pojęcie o Bogu w chrześcijaństwie i u filozofów.](#) c) [Człowiek w stosunku do religii i wiary.](#) d) [O Objawieniu.](#) e) [Cuda i ich znaczenie w dziejach Objawienia.](#) f) [Św. Tomasz z Akwinu i dzisiejsza filozofia.](#) g) [Kardynał Jan Chrzyciel Franzelin i jego znaczenie w katolickiej nauce.](#) h) [Kazanie o Kościele.](#) i) [Kazanie na uroczystość Opatrzności Boskiej.](#) j) [Kazanie na uroczystość św. Barbary.](#)
- 23) [Uchwały i wyroki świętego Soboru Watykańskiego za Piusa IX 1869-1870 zebranego krótko wyjaśnione, wraz z obszernym a prostym wykładem artykułu Wiary "O nieomylnym nauczycielstwie Rzymskiego Papieża"](#) przez X. Dra Józefa Krukowskiego, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego.

(Przyp. red. *Ultra montes*).

([HTM](#))

© *Ultra montes* (www.ultramontes.pl)

Cracovia MMXXIII, Kraków 2023